

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
18/2673

Vår ref
18/1989 - 2

Dato
30.5.2018

Høring - utveksling av personopplysninger for å bekjempe arbeidslivskriminalitet

Vi viser til brev 9. mai 2018 med forslag til en ny bestemmelse i personopplysningsloven om adgang til utveksling av personopplysninger for å bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Finansdepartementet har følgende merknader til forslaget:

1.

På side 3 i høringsnotatet uttales det at det tradisjonelt er taushetsplikten som er blitt oppstilt som hinderet for at forvaltningsorganer kan utveksle opplysninger. Videre uttales det at det er nærliggende å tolke bestemmelser som gir grunnlag for utlevering av opplysninger uten hinder av taushetsplikt, for eksempel skatteforvaltningsloven § 3-3, slik at de også kan gi grunnlag for viderebruk av personopplysninger som *ikke* er taushetsbelagte til nye og uforenlige formål.

Finansdepartementet er enig i disse uttalelsene. Denne lovforståelsen innebærer – så vidt departementet kan se – at den foreslåtte bestemmelsen i personopplysningsloven ikke får noen selvstendig betydning for Skatteetatens og Tolletatens adgang til å utlevere personopplysninger som ikke er taushetsbelagte.

Spørsmålet om det er behov for den foreslåtte bestemmelsen beror ikke bare på en vurdering av hvilken adgang Skatteetaten og Tolletaten har til å utlevere opplysninger etter gjeldende rett. Også andre etaters utleveringsadgang må tas i betraktning. For

Finansdepartementet er det derfor vanskelig å ha noen bestemt oppfatning om bestemmelsen bør gis.

På side 7 i høringsnotatet fremheves risikoen for at den foreslåtte bestemmelsen forstås slik at den legger begrensninger på utvekslingen av personopplysninger på livsområder som ikke dekkes av bestemmelsen. Finansdepartementet deler denne bekymringen. Det er fare for at bestemmelsen, som er ment å klargjøre hvilken adgang offentlige etater har til å utveksle opplysninger, skaper nye uklarheter som hemmer samarbeidet mellom offentlige myndigheter. Dette momentet bør tillegges betydelig vekt ved vurderingen av om bestemmelsen skal gis. Det bør under enhver omstendighet fremgå klart av forarbeidene til bestemmelsen at den ikke begrenser den utleveringsadgangen som følger av de reglene som allerede gjelder i dag.

2.

På side 6 i høringsnotatet ber Justis- og beredskapsdepartementet om høringsinstansenes syn på om det i stedet for å fastsette en generell bestemmelse om deling av personopplysninger i personopplysningsloven, bør presiseres i særlovgivningen at reglene om utlevering av taushetsbelagte opplysninger også gjelder for personopplysninger som ikke er taushetsbelagte.

Finansdepartementet støtter høringsnotatets forslag om å ta bestemmelsen inn i personopplysningsloven. Vi antar at det er den løsningen som vil gi lavest risiko for at bestemmelsen blir tolket slik at den begrenser utvekslingsadgangen på andre områder. Dersom det i stedet kommer på tale å foreta presiseringer i særlovgivningen, bør bestemmelsene i skatteforvaltningsloven og tolloven utformes slik at de gjelder utlevering av personopplysninger generelt, dvs. at de ikke er begrenset til utveksling som skjer for å bekjempe arbeidslivskriminalitet.

3.

Det grunnleggende vilkåret for utlevering etter bestemmelsen er at det er nødvendig å utlevere opplysningene for at mottakerorganet skal kunne ivareta sitt arbeid med å håndheve lovgivningen om arbeidsmiljø, toll, skatt, avgifter, trygder eller tilskudd eller bidrag av offentlige midler. Oppregningen av kategorier er likelydende med bestemmelsene om unntak fra taushetsplikt i skatteforvaltningsloven § 3-3 første ledd bokstav b og tolloven § 12-1 annet ledd bokstav a, med tillegg av kategorien arbeidsmiljø. Justis- og beredskapsdepartementet ber om høringsinstansenes syn på om oppregningen av formål bør utvides eller snevres inn.

Finansdepartementet antar at de nevnte kategoriene dekker forvaltningsområdene til de mest sentrale etatene som har som mål å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Departementet antar imidlertid også at en del andre etater som selv ikke har som oppgave å håndheve regler på disse forvaltningsområdene, kommer i kontakt med

personopplysninger som er av interesse for arbeidet med å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Også av denne årsaken er det viktig at det presiseres i forarbeidene at den foreslåtte bestemmelsen ikke begrenser den utleveringsadgangen som følger av andre regler.

Den foreslåtte bestemmelsen gir myndighetene som håndhever kategorier av regler, adgang til å utlevere opplysninger «når det er nødvendig for at de skal kunne ivareta dette arbeidet.» Flere av kategoriene er så vide at de også omfatter forhold som ikke har noen tilknytning til «arbeidslivet» eller «arbeidslivskriminalitet» ut fra en naturlig språklig forståelse av disse begrepene. Regler om kapitalbeskatning er et eksempel på dette. Vi ber derfor Justis- og beredskapsdepartementet vurdere om det bør komme klarere frem i bestemmelsens første ledd – ikke bare i paragrafoverskriften – at utleveringsadgangen bare gjelder når formålet med utleveringen er å bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Med hilsen

Henriette S. Hjort
avdelingsdirektør

Håvard Lyngmo
lovrådgiver

Kopi: Skattedirektoratet
Tolldirektoratet